

Viadua – sdružení pro ochranu a obnovu přírody a krajiny

Závěrečná zpráva k projektu „Výukové programy pro děti MŠ realizované ve venkovním prostředí“

dle Smlouvy č. OZK-PKZ/FRM/001070/2015/Pri o poskytnutí dotace
z rozpočtu statutárního města Olomouce v oblasti tvorby a ochrany životního prostředí
ev. číslo žádosti: 21/10998

Zpracovala: Mgr. Alice Háková, odborný lektor a metodik výukových programů
říjen 2015

Cíl projektu:

Cílem projektu bylo připravit pro děti výukové programy, při kterých budou všemi smysly vnímat přírodu kolem sebe. Budou pobývat venku a dozvídат se o základních ekologických vazbách. Důležitou součástí je dětem umožnit práci na zahradě, kdy děti pozorují růst rostlin od semínka k plodům. Mohou pozorovat i vývojové cykly živočichů – ropuchy, čolka, vážky apod.

Průběh projektu:

V rámci projektu proběhlo 32 výukových programů pro děti mateřských škol a 6 programů pro rodiče a děti. Programy byly realizovány v areálu Botanické zahrady Přírodovědecké fakulty Univerzity Palackého v Olomouci. Cílovou skupinou projektu byly děti mateřských škol a jejich učitelé, v odpoledních hodinách děti do 8 let věku a jejich rodiče.

Program trval 90 min a byl veden jedním odborným lektorem a pomocným lektorem na 6 různých témat, při odpoledním programu byl přítomen dobrovolník. Děti pracovaly samostatně či v malých skupinách.

Náplň jednotlivých výukových programů:

DUBEN

Proběhlo setí různých druhů zeleniny do zeleninového záhonu, který si děti před vysetím dopřipravily. Děti používaly zahradnické nástroje, sely různé druhy zeleniny (nejprve semena vytřídily) a po ukončení setí vše zalily.

Druhá skupina se věnovala poznávání vodních živočichů v tůních, které se nacházejí v areálu botanické zahrady. Pomocí sítek lovily různé druhy a s použitím obrázkového klíče se pokoušely organismy determinovat. Nalovily i pulce a pomocí obrázků se seznámily s vývojovým cyklem obojživelníků.

Na záhonu byla v odpoledních hodinách založena bylinková zahrádka.

Při výtvarné činnosti s použitím pouze rostlinných materiálů se děti pokusily provést na předem připravené provazové šablone proplétáním obrázek.

Do MŠ si každé dítě odneslo zasazený žalud nebo slunečnici, které mohou společně pozorovat při svém růstu.

KVĚTEN

Do zeleninového záhonu děti zasázely předpěstované sazeničky (cukety, rajčata, okurky apod.) a vše zalily. V odpoledních hodinách byly dosázeny letničky do motýlího záhonu. Popovídaly si, co by se stalo, když by nebylo Slunce?

Pomocí dalekohledů pozorovaly různé druhy ptáků a rozdělovaly ptáky na ty, kteří hnizdí v dutinách nebo ve hnizdech volně ukotvených na větvích. Seznámily se s pojmem predátor – kořist. V rámci péče o včelí úl si vyzkoušely párování různých druhů včně.

Při výtvarné činnosti malovaly na kameny a skládaly v rámci skupin své vlastní příběhy.

ČERVEN

Jedna skupina provedla péči o zeleninový záhon a ochutnala ředkvičky a raný hrášek, z kterých si udělala tvarohovou pomazánku. V další skupině pomocí sítek se pokoušely pochydat motýly. Pomocí obrázků se seznámily s jejich vývojovým cyklem. Cyklus si přenesly na papír lepením různých druhů těstovin.

Děti také ochutnaly přímo z úlu první med. Seznámily se k jakým léčivým účelům se dají využít bylinky z bylinkové zahrádky.

ZÁŘÍ

První skupina se věnovala sklízení zeleniny a přípravě zeleninové polévky (odpolední program). Ze zavázanýma očima ochutnávaly různé druhy zeleniny, kterou si vypěstovaly. Byly jim demonstrovány různé druhy obilovin, postup výroby chleba. Roztloukáním ovsa kamenem si vytvořily vlastní ovesné vločky.

Byl pro ně také připraven cestovatelský program s putováním po každém světadíle. V botanické zahradě můžeme totiž najít rostliny opravdu z celého světa, děti se s nimi seznámily a vytvořili si svoji mapu světa.

ŘÍJEN

Proběhly podzimní radovánky v zahradě, děti se dozvěděly proč se barví listy a seznámily se s různými druhy a plody stromů a keřů. Vyhotovily si frontáž kůry. Dále přikrmily včely na zimu (zakrmování včel na zimu, včelí roztočí). Věnovaly se prosívání kompostu, seznámila se s různými druhy půdních bezobratlých a naučily se, co do kompostu patří a nepatří.

Dále si připravily kdoulový kompot z kdoulí, které si natrhly přímo v botanické zahradě.

Zhodnocení projektu a přínos pro poskytovatele:

Programy se setkaly s velkým zájmem všech oslovených mateřských škol (MŠ Štístko, MŠ Schweitzerova, Univerzitní MŠ, MŠ Ovečka, MŠ Čtyřlístek, MŠ Sluníčko, MŠ Montessori mezinárodní školka v Olomouci, MŠ Horka nad Moravou). Školky a jejich třídy se na programech střídaly. V roce 2015 jsme mohli programy nabídnout více školám a uspokojit tak lépe jejich potřeby.

Celkem bylo realizováno 32 výukových programů, kterých se zúčastnilo 800 dětí a 150 dospělých (učitelů MŠ a rodičů). Programy probíhaly se spolupráci s pracovníky Botanické zahrady PřF UP v Olomouci, kteří poskytli prostor a zázemí. Na realizaci programů se podílela dobrovolnice (studentka PřF UP), která byla pomocnicí odborného lektora.

Realizací projektu vznikla jedinečná možnost pro mateřské školy účastnit se zážitkového programu ve venkovním prostředí, a to v blízkosti jejich sídla. Seznámily se prací na zahradě, vyzkoušeli si péci o zeleninový záhon. Největší radost měly z lovů, ať už vodních nebo půdních bezobratlých. Chytit motýla je pro ně vždycky velký zážitek. Z využití přírodních materiálů pro výtvarné účely byly vždy nadšené.

V programech bychom chtěli pokračovat i v roce 2016 a nabídnout je upravené i žákům na prvním stupni základních škol.

V Olomouci dne 22.11. 2015

Příloha 1: Fotografie

Obrázek 1: Jaké různé stromy rostou kolem nás

Obrázek 2: Krademe včelkám med

Obrázek 3: Pohádka o víle Violce, který pozorovala na louce motýla, jak se z vajíčka vyklubal krásný otakárek fenyklový – výroba knížecky za použití různých tvarů těstovin

Obrázek 4: Lov vodních bezobratlých v jezírku – Nic nám neuteče!

Obrázek 5: Mapy z dobrodružného putování do celém světě

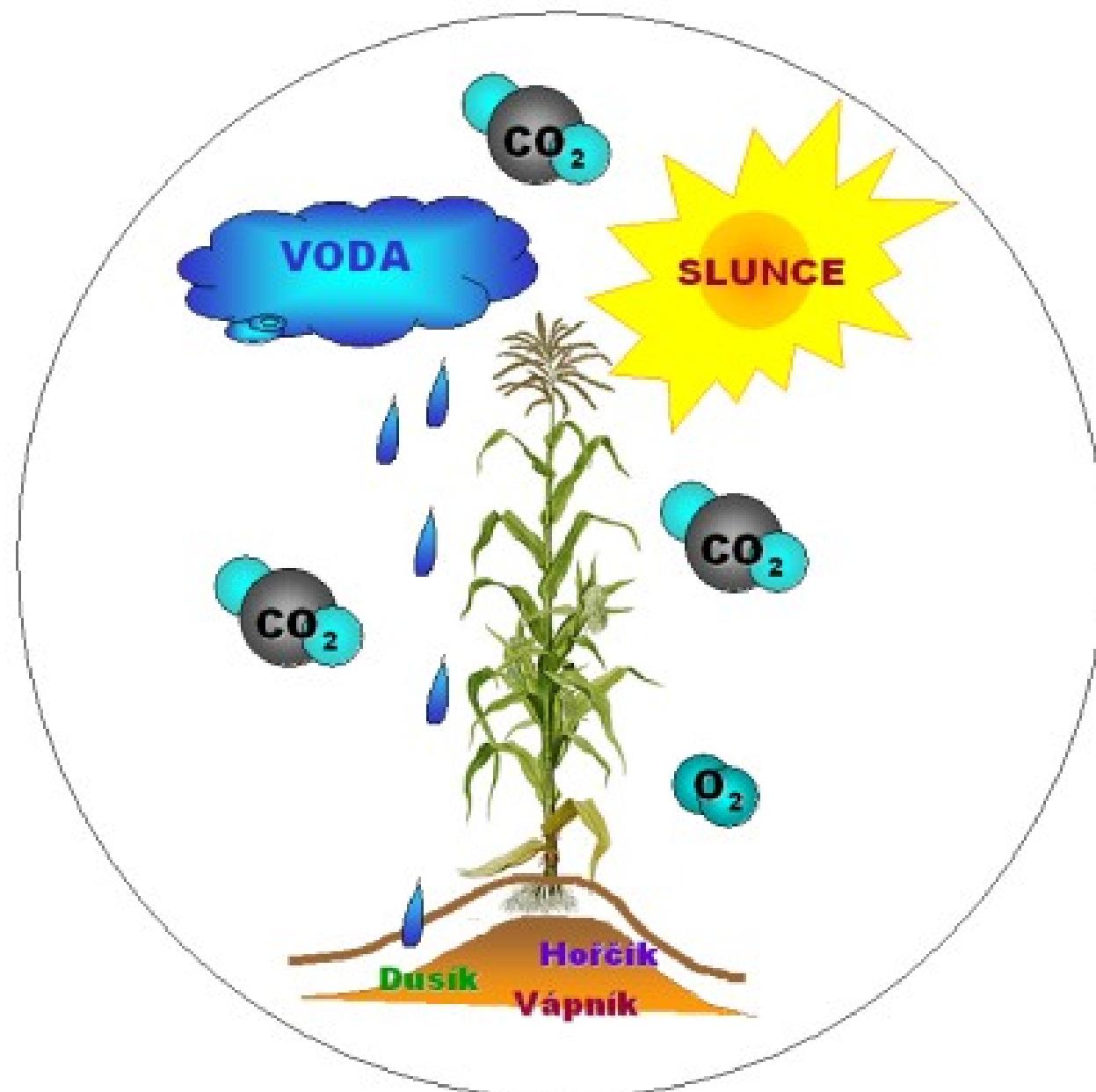

Obrázek 6: Paleta s různými druhy obilí

Příloha 2 – Ukázky pracovních listů pro rodiče a děti a pro děti MŠ:

CO POTŘEBUJÍ ROSTLINY K RŮSTU?

Úkol: Zakroužkuj, co je správně

VODU

BROUKY

DÉŠŤ

KAMARÁDA

SLunce

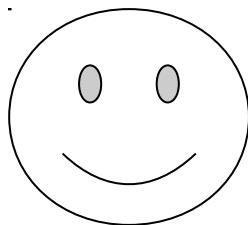
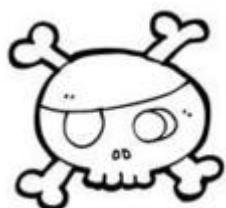
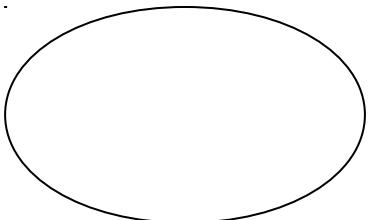
TMU

ŽIVINY

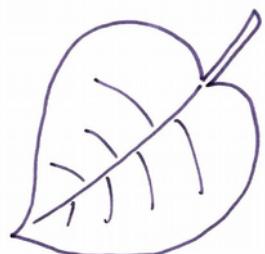
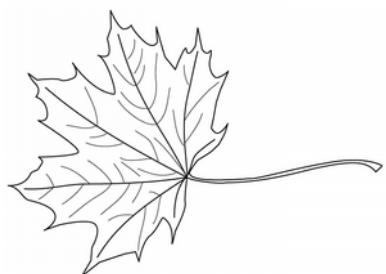
OHEŇ

ÚSMĚV

Najdi v zahradě něco bílého, něco ze stromu, něco lehkého, něco ošklivého, nějaký list, něco hezkého a nalep to k příslušnému symbolu:

Spoj list a plod, které k sobě patří.

Zakroužkuj správnou odpověď:

V úlu je vždy královna matka a pan král.....ANO.....NE

Každá včely má žihadlo.....ANO.....NE

Trubec je včela na dovolené v Chorvatsku.....ANO.....NE

Včela má více než dvě očiANO.....NE

Včely sbírají med.....ANO.....NE

Čerstvý med je hořký.....ANO.....NE

Včely se orientují pomocí sluchu.....ANO.....NE

V úlu je vždy královna matka a pan král.....ANO.....NE

Každá včely má žihadlo.....ANO.....NE

Trubec je včela na dovolené v Chorvatsku.....ANO.....NE

Včela má více než dvě očiANO.....NE

Včely sbírají med.....ANO.....NE

Čerstvý med je hořký.....ANO.....NE

Včely se orientují pomocí sluchu.....ANO.....NE